

Alariesto-galleria 8.10.2009

Sompio-seuran puheenvuoro / Asta Valkonen

Kotiseutuyhdistys Sompio-seura perustettiin v. 1970 vaalimaan ja tallentamaan vanhan Sompion perinnettä ja pitämään yhteyttä sompiolaisten kesken.

Tänä päivänä seura lähestyy 40 vuoden ikää ja yhdessä olemme miettineet, miten me entisen vanhan sompion jälkeläiset voisimme seuran puitteissa pitää juuristamme yhdessä kiinni.

Olemme viettäneet tasavuosisjuhlia entisissä Sompion kylissä. Perinteisen kokoontumisten (Akmeelin kummulla, Uulalassa, Ruijan polulla) lisäksi olemme viettäneet Euroopan rakennusperinnekäivä Muteniassa ja Vuomaseljän aidalla.

Yhteistyökumppaneinamme meillä ovat olleet UK-puisto, Kemijoki Oy ja Vuotson saamelaisseura.

Olen kotoisin Mutenian kylästä, josta Andreas Alariesto lausui näin:

"Mutenian kylässä on soita ja aukeita melkein sen joka puoli, tuulten ja myrskyjen suojassa on ainainen huoli. Mutenian harjulta katsellessa tuota pohjolan taivaan rantaa aatoksen siivet silloin useasti Nattasen huipulle kantaa".

Kuulin ensimmäisiä kertoja Andreas Alariestosta jo pienenä tyttönä. Pääosin kertojana oli ukkini, äitini isä, Anselmi Pokuri. Aina kun ukkini Antesta tarinoi, juttuun liittyi Polvarin Jaako. Ukkini puheet Polvarin Jaakosta olivat sävyiltään jollain lailla salaperäisiä ja jännittäviä. Pikkutytön mielessä syntyi samankaltainen kuva myös Andreas Alariestosta.

Vanhemmalla iällä tutustuessani Alarieston taiteeseen ja sen taustoihin, huomasin ettei ole mikään ihme, että esim. Polvari-Jaakon, Sompion viimeisen noidan, tietäjän ja parantajan, salamyhkäisyydestä osa siirtyi hänen ikuistajaansa Andreas Alareistoon.

Näin viimeisen kerran Anten aloittaessani opettajaksi opiskelun Rovaniemellä 1980. Kävin silloin setäni Reijo Keskitalon kanssa kylässä Anten ja Riikan luona. Erityisesti minulle jäi mieleeni taiteilijan eläväiset silmät, jotka herkeämättä tarkkailivat ympäristöä.

Haastateltuani tätä tilaisuutta varten setääni, hän kertoi tapauksesta, jossa setäni palatessaan Tornioista lukiosta kotikyläänsä Muteniaan lomalle, oli Ante pyytänyt nuorukaista katsomaan maalaamaansa taulua. Taulu kuvasi Polvari-Jaakoa.

Lisäksi setäni kertoi pahvista tehdyistä eläinhahmoista, joita taitelija viritti Nattasille. Niitä hän sitten valokuvasi.

Alariesto jakoi Sompiossa postia. Muistan edesmenneen isäni kertoneen, että kun postinjakaja saapui pirttiin, se oli suuri tapaus. Erikoisuutena tätäni Aino Kögäs muisteli, että Antella oli kovilla viimoilla ja pakkasella suojana puinen itsetehty naamari. Sekin lisäsi lasten ja nuorten mielenkiintoa postinjakajaa kohtaan.

Andreas Alariesto on ollut seuramme kunniajäsen vuodesta 1976, hänen poismenostaan tulee tänä vuonna kuluneeksi 20 vuotta. Niinpä seuramme keskuudessa virisi ajatus kokoontua entisen sompiolaisen, Riestosta kotoisin olevan, Anten taulujen äärelle.

Galleria olikin heti ideassa mukana, joten päätimme yhteistyössä järjestää Alariesto-illan, jossa muistellaan Sompion suurta taiteilijaa ja perinteen tallentajaa.

Tervetuloa Sompio-seuran puolesta!